ECLI:LV:AT:2025:1121.SKA083325.6.L

Nr. 680040325, SKA-833/2025

Administratīvo lietu departaments

Latvijas Republikas Senāts

RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS

Rīgā 2025.gada 21.novembrī

[1] Senātā saņemta pieteicējas /Persona A/ blakus sūdzība par Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2025.gada 29.jūlija lēmumu, ar kuru atteikts izskatīt pieteicējas pieteikumu daļā par labvēlīga administratīvā akta izdošana par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības piešķiršanu administratīvajā lietā par Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas 2025.gada 14.aprīļa lēmumu Nr. 2025/21261.

Ar Tieslietu ministrijas 2025.gada 2.jūlija lēmumu Nr. 1-4.1/67 atstāts negrozīts Tiesu administrācijas lēmums, ar kuru pieteicējai atteikts piešķirt valsts nodrošināto juridisko palīdzību.

Tiesnesis atzina, ka iestāde pamatoti secināja, ka pieteicējas lūgums nav tāds gadījums, kad juridiskā palīdzība piešķirama Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likumā noteiktajā kārtībā, un tāpēc pamatoti atteica juridiskās palīdzības piešķiršanu. Līdz ar to tiesnesis atteica pieteikumu izskatīt šajā daļā, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 191.^{1}panta pirmo daļu (pieteikums ir acīmredzami nepamatots).

[2] Pārbaudījusi pieteikumu un tam pievienotos materiālus, pārsūdzēto tiesneša lēmumu un blakus sūdzību, senatoru kolēģija atzīst, ka pieteikumu minētajā daļā pamatoti atteikts izskatīt.

[3] Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likuma 15.pants noteic, ka valsts nodrošina juridisko palīdzību administratīvajās lietās un persona to var pieprasīt līdz galīgā tiesas nolēmuma spēkā stāšanās brīdim: 1) pārsūdzības procedūrās patvēruma piešķiršanas procesa ietvaros; 2) lēmuma par apstrīdēto izbraukšanas rīkojumu vai lēmuma par apstrīdēto lēmumu par piespiedu izraidīšanu pārsūdzēšanas ietvaros; 3) bāriņtiesas lēmuma par bērna tiesību un tiesisko interešu aizsardzību pārsūdzēšanas ietvaros; 4) Administratīvā procesa likumā noteiktajā gadījumā un kārtībā. Tiesu administrācija izskata iesniegumus par juridisko palīdzību, pieņem lēmumus par juridiskās palīdzības piešķiršanu vai atteikumu to piešķirt un paziņo lēmumu iesniedzējam, kā arī šajā likumā noteiktajos gadījumos norīko juridiskās palīdzības sniedzēju (*Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likuma 15.pants*). Minētā kārtība neattiecas uz juridiskās palīdzības nodrošināšanu pārsūdzības procedūrās patvēruma piešķiršanas procesa ietvaros un uz administratīvajām lietām, kurās juridiskā palīdzība piešķirama Administratīvā procesa likumā noteiktajā gadījumā un kārtībā (*Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likuma 23.pants*).

No minētajām tiesību normām izriet, ka likumdevējs ir nošķīris tos gadījumus, kuros juridiskā palīdzība tiek piešķirta Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likumā noteiktajā kārtībā, no tiem gadījumiem, kuros juridiskā palīdzība piešķirama Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā. Kā pamatoti konstatēts pārsūdzētajā lēmumā, pieteicējas lūgums neatbilst nevienam no Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likuma 15.panta 1., 2., vai 3.punktā paredzētajiem gadījumiem, kad par palīdzības piešķiršanu lemj Tiesu administrācija. Blakus sūdzībā nav norādīti argumenti par pretējo.

[4] No pieteikuma un tam pievienotajiem materiāliem izriet, ka pieteicēja vēlas valsts nodrošināto juridisko palīdzības piešķiršanu tāpēc, lai pārsūdzētu Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas 2025.gada 14.aprīļa lēmumu Nr. 2025/21261 (turpmāk – komisijas lēmums).

Senatoru kolēģija atzīst, ka šādā gadījumā juridiskās palīdzības piešķiršana ir administratīvās tiesas (tiesneša) kompetencē atbilstoši Administratīvā procesa likuma 18.pantam, kas citstarp noteic, ka valsts nodrošināto juridisko palīdzību, ievērojot lietas sarežģītību un fiziskās personas mantisko stāvokli, pēc personas lūguma piešķir, pamatojoties uz tiesas (tiesneša) lēmumu, pēc pieteikuma saņemšanas tiesā līdz galīgā tiesas nolēmuma spēkā stāšanās brīdim.

Vienlaikus senatoru kolēģija norāda, ka lūgums piešķirt juridisko palīdzību nav patstāvīgs prasījums, bet ir pakārtots prasījumam par administratīvo aktu vai faktisko rīcību. Proti, lai varētu lemt par juridiskās palīdzības piešķiršanu atbilstoši Administratīvā procesa likuma 18.pantam, ir jābūt iesniegtam pieteikumam par administratīvo aktu vai faktisko rīcību.

Pārsūdzētajā tiesneša lēmumā konstatēts: brīdī, kad tiesā saņemts pieteicējas pieteikums par Tieslietu ministrijas 2025.gada 2.jūlija lēmumu Nr. 1-4.1/67, pieteicēja vēl nebija iesniegusi pieteikumu par komisijas lēmumu. Savukārt, pārbaudot Tiesu informācijas sistēmā pieejamo informāciju, senatoru kolēģija konstatē, ka ar Administratīvās apgabaltiesas 2025.gada 12.novembra lēmumu atstāts negrozīts Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2025.gada 28.augusta lēmums, ar kuru pieteicējas pieteikumu par komisijas lēmumu atteikts pieņemt. Līdz ar to nav saskatāms tiesisks pamats lemt par valsts nodrošinātas juridiskās palīdzības piešķiršanu atbilstoši Administratīvā procesa likuma 18.pantam.

[5] Blakus sūdzībā nav norādīta tāda argumentācija, kas liktu apšaubīt tiesneša lēmuma pareizību. Līdz ar to blakus sūdzība ir acīmredzami nepamatota, un tas atbilstoši Administratīvā procesa likuma 320.^{1}pantam (noteic, ka tiesnešu kolēģija var pieņemt vienbalsīgu lēmumu par atteikšanos izskatīt blakus sūdzību, ja tā ir acīmredzami nepamatota) ir pamats atteikumam to izskatīt.

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 320.^{1}pantu, 324.panta pirmo daļu un 338.panta astoto daļu, senatoru kolēģija

nolēma

atteikt izskatīt /Persona A/ blakus sūdzību par Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2025.gada 29.jūlija lēmumu, ar kuru atteikts izskatīt /Persona A/ pieteikumu daļā par labvēlīga administratīvā akta izdošana par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības piešķiršanu administratīvajā lietā par Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas 2025.gada 14.aprīļa lēmumu Nr. 2025/21261.

Lēmums nav pārsūdzams.

Senators E. Darapoļskis Senatore I. Meldere Senatore R. Vīduša